

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

Köögivilja- peenrad tulevad tagasi

Nüüd ei ole enam valikut – kitsikus pitsitab aina hullemini ja tuleb hakata ise tomateid kasvatama! Kes lähedatel aastatel kasvuhoonesse tomate-kurkide asemele puhkenurga sättis või ehitise sootuks maha lammutas, peaks nüüd põhjalikult kaaluma: äkki tuleks majakene jälle püsti panna? Kas või mõni odavam kilevariant.

Agan nii või teisiti – kui maad on, on igati mõistlik endale ise köögivilja kasvatada. Suur osa eestlastest on seda teinud läbi aegade ning nautinud koduaia saaduste võrratut maitset ja puhtust.

Algajad aga teadku, et see pole üldse ränkaskas, rohkem ikka rõõm. Seda tunnet, kui külvikastis või peenral hakkavad esimesed õrnad tõusmed end mullast välja pressima, tasub kogeda. Edasi läheb aina põnevamaks, kui ilmub esimene pärisleht ja taim saab tasapisi sisse kasvuhoo. Lõpuks saabub kaua oodatud päev, kui saate proovida esimest omakasvatatud vilja.

Praegu kohe pistke potti paprikaseeme, märtsi teisel poolel tomat. Kurgid-kõrvitsad võivad rahus oodata maini. Aprilli algul saab kasvuhoonesse külva ta juba salatit, spinatit, tilli ja redist. Soojal kevadel võib aga kuu keskel teha valmis herne- ja porgandipeenra. Kui vähegi võimalik, tasub ka suvellilled ise ette kasvatada –

tuleb kümneid korde odavam kui taimed osta.

KAJA KURG



LUGEJA KÜSIB

REPRO



Nektarivaene munaploom

Meie külas on külma tõttu jäänud kasvama vaid kaks ploomisorti – 'Hiu sinine' ja 'Liivi kollane munaploom'. Minu aias on kevadest kevadesse üks ja sama ilus pilt – ploomi- puud õitsevad rikkalikult. Ometi 'Liivi kollane munaploom' ei viljastu, paar- kolm ploomi on ja kõik. Kui põhjus on nende sortide õitseaja nihkes, mida siis teha?

Vastab

KADRIN LINNA

Esmalt soovitan aeda juurde tuua mõne muu külmakindla ja hea tolmuandja sordi, näiteks 'Märjamaa', sest Polli andmetel on ta üks kahest sordist (teine on 'Kihelkonna'), mis 'Liivi kollasele munaploomile' kõige paremini sobib. Sordid 'Märjamaa', 'Noarootsi punane' ja 'Pärnu sinine' on olnud läbi aegade üsna külmakindlad. Raamatus "Ploom aias ja köögis" lohutab pomoloog Erich Mägi tähelepanekutega, et keskmiselt 4–5 aasta tagant esineb selline kevad, kus ploomide õitsemisperioodi algul ilm jaheneb ning ploomide õitsemine pikeneb paarile nädalale. Kui saabuvad soojad ja kuivad ilmad, õitsevad kõik ploomid korraga, ka hilja õitsvad sordid, ning viljastumine on hea.

Ainuüksi õige sortide valik ei taga head saaki, sest tolmlamise edukus sõltub suuresti õitsemiseaegsest ilmastikust.

Kui sooja on alla 13°, siis õietolmu õhus peaaegu pole ning tuultolmlamise peale ei saa loota. Madala õhutem-

peratuuri ja suure õhuniiskuse korral ei eraldu õitest ka küllaldaselt ligitõmbavaid lõhnaaineid ega nektarit, et peamised tolmuterade edasikandjad mesilased tööle ruttaksid. Nemat ju valivad ilma, sest vajavad soodsaid lennutingimusi.

Kui sooja on alla 10°, võib loota ainult kimalastele, kes on töövõimelised ka madalama temperatuuri juures.

Tolmeldamise tõhusus sõltub üsna palju liigi või sordi nektarieritusest. Ilmekas näide on selle kohta mesindusteadlasel Antu Rohtlal, kelle andmeil eritab 'Liivi kollane munaploom' 2–3 kg suhkrut, õunapuu 'Antoonovka' aga 50 kg suhkrut hektari kohta. (Läti teadlaste andmeil eritavad viljapuud keskmiselt 25 kg/ha-lt.)

Meie oludes teeb ainukesena tõsist tööd isesteriilsete viljapuude tolmeldamisel mett korjav mesilane, keda saate ligi meelitada, pritsides ploompuid 10% suhkrulahusega. Tähtis osa langeb seega lähikonnas asuvatele tugivatele ja tervetele mesilasperedele. Kahjuks on aga piirkondi, kus mesindusega üldse ei tegelda.

EMÜ PKI Polli Aianduse Instituudi andmetel on tehtud kindlaks, et mesilastolmeldamine suurendab isesteriilsetel viljapuusortidel saaki 35–45%.

Tootmisaias on tolmeldamise seisukohalt tähtis ka tolmuandja sordi kasvukoht, sest jaheda ja tuulise ilmaga eelistavad mesilased lennata rohkem piki viljapuuridu, eriti tihendatud istandikus. Seega asetsegu tolmu andja selle vajajaga samal real. Risti ridu lendab mesilasi vaid väikesel arvul.